

FNLI – Zienswijze besluit kunststof producten voor eenmalig gebruik

De Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI)¹ verwelkomt de zuivere, beleidsarme implementatie van de Single Use Plastic Directive (Richtlijn 2019/904). De voedingsmiddelensector onderschrijft het belang van het terugdringen van (mariene) plastic zwerfafval en de noodzaak te komen tot meer circulariteit en betere recycling van (kunststof) verpakkingen².

In de inleiding van de Memorie van Toelichting (MvT) wordt naast een zuivere ook een zoveel mogelijk lastenluwe implementatie aangekondigd. Het is voor de FNLI en haar leden, waaronder een groot aantal MKB-bedrijven, inderdaad belangrijk om zowel de administratieve lasten als de maatschappelijke kosten zo gering mogelijk te houden en tegelijkertijd effectieve maatregelen te treffen.

Daarnaast zijn veel van onze leden actief in meerdere EU-landen en hebben daarom belang bij een eenduidige interpretatie voor wat betreft scope en definities.

De uitbreiding van art 15 van het Besluit Beheer Verpakkingen (art 7B van dit Besluit) heeft met name grote consequenties voor de (Nederlandse) levensmiddelenindustrie. Wij gebruiken deze gelegenheid dan ook graag hierop enkele opmerkingen te maken, zorgen te delen en concrete suggesties te geven.

Artikel 15c: bevestiging doppen en deksels aan drankverpakkingen

Dit artikel verplicht fabrikanten m.i.v. 3 juli 2024 (art 8) kunststof doppen en deksels zodanig aan drankverpakkingen te bevestigen, dat ze tijdens gebruik vast blijven zitten aan de verpakking. Hiervoor is door de Europese Commissie (EC) aan CEN een verzoek voor geharmoniseerde standaarden gedaan. Dit verzoek is echter enkele maanden later gedaan dan de genoemde datum van 3 oktober 2019 in de richtlijn. Als gevolg hiervan zullen ook de standaarden waar doppen aan moeten voldoen later bekend worden, naar verwachting december 2022. De druk op de technische kant van de omstelling van verpakkinglijnen in slechts 1,5 jaar tijd, wordt dan erg groot en zal daardoor mogelijk minder kosten-efficiënt gerealiseerd kunnen worden dan nodig.

In de MvT worden de eenmalige kosten voor het Nederlandse bedrijfsleven geschat op € 4 mln. voor het inkopen van de nieuwe doppen³. Hierbij is echter geen rekening gehouden met investeringen in aanpassingen van vullijnen en omschakelingskosten. PWC schat de kosten voor frisdranken en

¹ De Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI) vertegenwoordigt ruim 500 bedrijven en 19 brancheorganisaties. De levensmiddelenindustrie is de grootste maakindustrie in Nederland. Een industrie die zorgt voor 144.000 banen, goed is voor 4% van het BBP en daarmee een steunpilaar is van de Nederlandse economie en arbeidsmarkt.

² De FNLI voert een actief beleid om collectief verpakkingen te verduurzamen en de bij haar aangesloten branches en leden daarin te ondersteunen. Zie hiervoor het Brancheplan Duurzame en Recyclebare Voedselverpakkingen 2025: <https://www.fnli.nl/wp-content/uploads/2019/05/FNLI-Brancheplan-Voedselverpakkingen-2025.pdf>.

³ Deze schatting is gebaseerd op de Quickscan bedrijfseffecten implementatie richtlijn Single Use Plastics (p. 13). Opvallend is, dat voor deze Quickscan geen bedrijf uit de levensmiddelenindustrie is geïnterviewd.

waters alleen op minimaal € 2,7 mld. oplopend tot € 8,7 mld. voor de EU als totaal⁴. Voor het Nederlandse bedrijfsleven zal dit naar schatting neerkomen op kosten minimaal van € 100-150 mln.

Ons voorstel:

- Hanteer een soepele en eventueel gefaseerde invoertermijn vanwege de uitgelopen planning van de kant van de EC en de beperkte investeringsruimte.

Artikel 15d: verstrekking ongepulde verpakkingen om niet

In art 15d lid 1 wordt verwezen naar art 3 lid 6, waar het gaat om de verstrekking van ongepulde verpakkingen. In het derde lid kan naar onze mening duidelijker worden gesteld, dat producenten en importeurs van voorverpakte producten van deze administratieve verplichting zijn vrijgesteld.

Ons voorstel:

- Neem in de artikeltekst op dat het specifiek gaat om verpakkingen voor out-of-home consumptie.

Artikel 15e: markeringen op kunststof drinkbekers

Het gebruik van product-verpakkingscombinaties in meerdere (EU) landen heeft diverse milieu- en kostenvoordelen. Om de voordelen te kunnen benutten is het van groot belang dat inzamelmethoden in de EU worden geharmoniseerd, waardoor vervolgens ook instructies en symbolen - ter bevordering voor het correct afdanken van (kunststof) verpakkingen door consumenten - uniform toegepast kan worden. Specifieke verpakkingen voor individuele landen leiden tot inefficiënties in de gehele verpakkingsketen, van consument tot inzamelaar en recyclers en hogere milieudruk en minder circulariteit van verpakkingen binnen de EU.

Ons voorstel:

- Stimuleer parallel aan de implementatie van deze richtlijn het debat over de harmonisatie van inzamelmethoden in de EU.

Artikel 15f 2a: bewustmaking consument

Bij het verpakken van levensmiddelen staan productveiligheid, productbescherming door de gehele keten en het voorkomen van voedselverspilling voorop. Het garanderen van productveiligheid kan leiden tot wrijving in combinatie met een eenzijdige focus op herbruikbare verpakkingen en hergebruiksystemen. Circulaire doelen, die in gezamenlijkheid zijn afgesproken, bijvoorbeeld in de commitments van de Ellen MacArthur Foundation en het Plast Pact NL en European Plastic Pact, zijn bewust geformuleerd als "herbruikbaar of recyclebaar". Daarnaast pleiten we m.b.t. "de beste praktijken voor een goed afvalbeheer" wij ook hier voor harmonisering van inzamelmethoden en stimulering van geavanceerde sorteringstechnieken en hoogwaardige innovatieve recyclingtechnologie, om daadwerkelijk een circulaire economie voor plastic te realiseren.

⁴ Zie <https://www.newfoodmagazine.com/news/76731/pwc-plastic-carbon-cost/>

Ons voorstel:

- Hanteer in het streven naar circulaire (plastic) verpakkingen altijd de combinatie “herbruikbaar en/of recyclebaar”.
- Stimuleer geavanceerde sorteertechnieken en innovatieve recyclingtechnologie ten behoeve van kwaliteit en het sluiten van de plastic keten.

Artikel 15f 2bc; bewustmaking consument

Waar de inhoud van de bewustmaking van consumenten centraal staat, pleiten wij ervoor de verantwoordelijkheid van vorm en drager van de communicatie aan producenten en importeurs over te laten. Bij een collectieve benadering kan eenduidig en consistent richting consument worden gecommuniceerd.

Ons voorstel:

- Bewustmaking van de consument over de effecten op het (mariene) milieu en de riolering van zwerfafval en onjuiste afvalverwijdering is een collectieve verantwoordelijkheid van producenten en importeurs.

Artikel 15f 3: opruimen zwerfafval

De praktijk heeft aangetoond, dat de meest effectieve resultaten in de aanpak van zwerfafval worden bereikt met een collectieve benadering en in Publiek-Private Samenwerking (PPS). Om de kosten voor het opruimen van zwerfafval van die producten, die onder de werking van het Besluit vallen, te kunnen bepalen, is een studie naar de kosten, onder regie van Publiek-Private Samenwerking, noodzakelijk voor transparantie en draagvlak.

Ons voorstel:

- Geef in de uitvoering van het beleid t.a.v. zwerfafval prioriteit aan een collectieve aanpak en publiek-private samenwerking, ook v.w.b. het onderzoek naar de kosten.

Artikel 8: inwerkingtreding

De inwerkingtreding van de verschillende maatregelen is door de EC in Richtlijn 2019/904 bepaald in juni 2019. Door COVID-19 en de nasleep ervan, onzekerheden m.b.t. definities (*food containers en beverage containers*) en het niet naleven van de eigen planning (zie onder art 15c) ontstaat er grote druk op de uitvoering en implementatie van de richtlijn op nationaal niveau.

Ons voorstel:

- Hanteer een redelijke planning en zo nodig gefaseerde invoertermijnen om het bedrijfsleven de kans te geven de maatregelen op een goede en zorgvuldige wijze te implementeren.